

Asia: VN/10343/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi saaristolaiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Yhteenveto kommentteistanne lausuntokoosteen laatimista varten

Saaristokunta Enonkoski kannattaa hallituksen esitystä, että saaristolaki uudistetaan vastaamaan tämän päivän saaristojen ja saaristoisten alueiden sekä kuntien muuttunutta toimintaympäristöä. Erityisesti pienen sisämaan saaristokunnan elinvoimaan vaikuttavat mm. monipaikkaisuus ja vapaa-ajan asuminen, palvelujen saavutettavuus, liikenneyhteydet jne. Hyvänä asiana saaristolain päivittämisessä on se, että vapaa-ajan asuminen tulee nykyistä paremmin huomioituksi.

Kunta pitää tärkeänä, että lailla pyritään vahvistamaan saaristojen ja saaristoisten alueiden kehittämistä ottamalla huomioon saaristojen erityisolosuhteet eri hallinnonaloilla.

Enonkosken kunta tuo huolensa esille, että lain valmistelussa tulee huomioida tasavertaisesti myös sisämaan saaristoiset kunnat ja alueet. Enonkosken kunta haluaa vahvistaa sisämaan saaristokuntien vakituisten asukkaiden sekä kausiasukkaiden tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta mm. palvelujen saatavuudessa.

Kommenttinne 1–2 §:ään sekä niiden perusteluihin

Enonkosken kunta pitää erittäin myönteisenä sitä, että kausiasumisen merkitys ymmärretään ja se liitetään osaksi uuden saaristolain sisältöä. Tänä päivänä kausiasukkaat voivat viettää vapaa-ajanasunnolla jopa puolet vuodesta. Kausiasutuksella on osaltaan merkitystä alueen elinvoimaan. Saaristojen asuttuna pitämisellä on myös merkitystä turvallisuuteen ja varautumiseen.

Kommenttinne 3–6 §:ään sekä niiden perusteluihin

Enonkosken kunta kannattaa saaristolain uudistuksessa sitä, että kausiasukkaat tunnistetaan selkeästi osaksi saaristopolitiikkaa, koska esimerkiksi Saimaan vesistöalueen kunnissa kausiasutus voi olla merkittävä verrattuna alueen vakituiseen väestöön. Kausiasutus lisää merkittävästi

palvelutarvetta ja kustannuksia erityisesti pelastustoimessa ja terveydenhuollossa sekä varautumisessa ja valmiuden ylläpidossa, kun välimatkat ovat pitkiä ja hyvinvointialue on varautunut toimimaan saaristoisilla alueilla kaikkina vuodenaikoina.

Kausiasutus tulee huomioida myös muussa kuin hyvinvointialueiden pisteytyksessä ja rahoituksen jakoperusteissa.

Kommenttinne 7–8 §:ään sekä niiden perusteluihin

Enonkosken kunta kannattaa yhteysalusliikennettä ja varautumisvelvollisuutta koskevien säännösten muuttamista. Etelä-Savon alueen saaristossa lossi- ja lauttaliikenne palvelee paitsi vakituisia ja vapaa-ajan asukkaita, on sillä myös erittäin merkittävä vaikutus mm. koulukuljetuksiin, elinkeinoelämään, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluihin. Lossit ja lautat osaltaan turvaavat huoltovarmuuden kannalta kriittisiä yhteyksiä ja niistä ei tule tinkiä.

Yhteysalusliikenteen varautumisvelvollisuuksien kirjaus lakiin on tärkeää, ja samalla se muodostaa perusteen rahoitustarpeelle.

Kommenttinne 9–10 §:ään sekä niiden perusteluihin

Enonkosken kunta kannattaa saaristovaikutusten systemaattista arviointia, sillä alueen saaristot voivat olla pieniä ja hajallaan olevia, minkä vuoksi niiden erityisolosuhteet voivat jäädä tunnistamatta. Kunta kannattaa saariston erityispiirteiden huomioon ottamiseksi päätöksenteossa ja kunta pitää tärkeänä Saaristoasiain neuvottelukunnan kuulemista saaristoa koskevissa asioissa.

Saaristoisten alueiden elinvoimaa osaltaan tukevat toimivat tietoliikenneyhteydet, jotka tulisi huomioida lainsäädännöllä siten, että tietoliikenneverkon rakentamiseen tulee osoittaa valtion toimesta riittävät taloudelliset resurssit.

Kommenttinne 11–12 §:ään sekä niiden perusteluihin

Enonkosken kunta kannattaa, että saaristoa ja siihen kuuluvia vesialueita koskevissa alueidenkäyttölain mukaisissa kaavoissa ja muissa suunnitelmissa on otettava huomioon saariston elinvoiman vahvistaminen ja saariston vakituisen asutuksen sekä elinkeinojen säilyminen ja kehittymisen mahdollistaminen. Kunta pyytää huomioimaan, että kaavoituksen ja suunnitelmien tulee olla tarkoituksenmukaisia, sillä liiallinen sääntely voi vaikeuttaa maankäyttöä ja samalla myös osaltaan alueen elinvoimaisuutta.

Kommenttinne 13–14 §:ään sekä niiden perusteluihin

Enonkosken kunnan näkemyksen mukaan lakiesityksen yleiset perustelut kuvaavat saaristojen ja saaristoisten alueiden toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia sekä myös tulevaisuuden kehityssuuntaa mm. kausiasutuksen huomioimisella.

Enonkosken kunta tuo esille, että kaikki saaristoperusteisiin johtavat laskentamallit ja luokituksiin liittyvät aineistot tulee olla julkisia. Pienen sisämaan saaristokunnan elinvoimaa tulee vahvistaa

vahvalla ja läpinäkyvällä saaristopolitiikalla, jossa tunnistetaan saaristojen ja saaristoisten alueiden erityisolosuhteet.

Kommenttinne vaikutuksista (luku 4.2 Pääasialliset vaikutukset)

-

Kommenttinne yleisperusteluista (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännöskohtaiset perustelut)

-

Kommenttinne saaristoasian neuvottelukuntaa koskevasta valtioneuvoston asetuserinnoksesta

Enonkosken kunta kannattaa edelleen Saaristoasiain neuvottelukunnan vahvaa asemaa Maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Saaristoasiain neuvottelukunnalla tulee olla riittävät resurssit seurata saariston oloja ja saariston toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia sekä seurata aktiivisesti saaristolain toteuttamista.

Enonkosken kunta tuo esille, että saaristoasian neuvottelukunnassa tulee olla riittävän kattava ja yhdenvertainen edustus eri saaristoalueilta.

Laurio Minna

Enonkosken kunta - Enonkosken kunnanhallitus 14.4.2026 § 77